

POROČILO O DELU KUSTOSINJE ETNOLOGINJE V TRŽIŠKEM MUZEJU V LETU 2000

Tržiški muzej je kot splošen muzej v procesu razdružitve Zavoda za kulturo in izobraževanje v letih 1999 in 2000 svojo dejavnost in gradivo organiziral v kustodiate za etnološko dediščino, lokalno zgodovino, galerijsko-razstavno dejavnost in oddelek za muzejsko dokumentacijo. Za opravljanje vseh teh nalog so bili v letu 1999 zaposleni štirje, kmalu nato trije strokovni delavci, v letu 2000 pa sem celotno strokovno delo in del poslovnih nalog v muzeju prevzela sama. Galerijsko in del pedagoške službe je opravil tudi v. d. direktorja, za pomoč pri nekaterih delih pa sem prosila tehničnega delavca. V takih nemogočih pogojih dela se je vizija nacionalnega kulturnega programa začela tudi v praksi, kar bomo (ali smo že) z vsemi posledicami občutili – enkrat za spremembo prvi – prav kustosi v manjših muzejih. To pomeni, da nas na eni strani pripadnost stroki že omejuje pri opravljanju obilice novih birokratskih opravil, ta pa nas počasi, a vztrajno strokovno degradirajo.

1. Razstavna dejavnost in prireditve

1.1. Aprila sem sodelovala na prvi prodajni razstavi muzejskih publikacij, ki sta jo organizirali Skupnost muzejev Slovenije in knjigarna Konzorcij v Ljubljani. Za naš muzej je bilo sodelovanje odmevno.

1.2. Od avgusta do oktobra smo v Kurnikovi hiši gostili dvojezično etnološko razstavo avtorice Irene Destovnik "Ko bo cvetel lan".

1.3. V izložbenem oknu v podhodu avle Občine Tržič smo si uredili informacijsko točko za domačine in obiskovalce Tržiča. V lanskem letu smo uredili štiri take sklope informacij: ob 18. maju, mednarodnem dnevu muzejev, pred poletnimi počitnicami, za "Šušarsko nedeljo", oktobra pa smo predstavili novosti v naši pedagoški ponudbi.

2. Nove pridobitve in dokumentiranje gradiva

2.1. Pridobivanje gradiva

Pridobila sem devet predmetov, in sicer štiri pare čevljev iz Žirov, tri čevljske stroje, elektromotor za čevljski stroj in ročno kovane žeblje za strešne žlebove.

Fototeko sem obogatila s fotografijami raznih dogodkov v Tržiču in muzeju ter s CD-jem.

Gradivo smo, razen čevljskih strojev, dobili v dar.

Za specialno knjižnico sem pridobila več kot 300 knjižnih enot in drobnega neknjižnega materiala (razna vabila na lokalne prireditve, predvolilne reklame in zloženke slovenskih muzejev).

2.2. Urejanje gradiva

Nadaljevala sem z urejanjem zbirk po vrstah gradiva. Tako sem se lotila obsežne tekstilne zbirke in uredila arhivsko gradivo za področje tržiškega šolstva. Precej časa sem posvetila tudi urejanju domoznanskega dela naše muzejske specialne knjižnice.

2.3. Inventarizacija in dokumentacija

Inventarizirala sem 8 predmetov, 70 fotografij, 53 negativov, 0,7 metra arhivskega gradiva, 8 akcesij, 8 vhodov in 29 izhodnih obrazcev ter 324 knjižnih in 612 hemerotečnih enot. V register premične dediščine sem zabeležila dva predmeta.

2.4. Konservacija

Pred ponovno otvoritvijo Kurnikove hiše sem v konservacijo posredovala tekstilne predmete iz stalne zbirke spominske hiše (pregrinjala, blazino, posteljnino).

3. Bibliografija

PORENTA, Tita 2000: Petdeset let Glasbene šole Tržič: 1950-2000. Tržič.

– 2000a: Pedagoška dejavnost Tržiškega muzeja. V: Zgodovina v šoli, št. 3.

– 2000b: Muzeji za mir in harmonijo v družbi - letošnja tema ob 18. maju, mednarodnem dnevu muzejev. V: Tržičan, št. 5.

– 2000c: Čevljska zbirka v Tržiškem muzeju. V: Tržičan, št. 9. ŠTER, Janez in Tita Porenta 2000: Čevljski mojster Jože Zaplotnik - Rajmund. V: Tržičan, št. 11-12.

PORENTA, Tita 2000: Posredovanje etnološke dediščine v Tržiškem muzeju. Referat na posvetovanju ob 25-letnici Slovenskega etnološkega društva, Nova Gorica.

– 2000a: 50 let Glasbene šole Tržič. V: Šolska kronika 2001.

– 2000b: Poročilo o delu kustosinj etnologinj v Tržiškem muzeju v letu 1999. V: Glasnik SED 1,2.

– 2000c: Delovna skupina za etnološko muzeologijo pri SED. V: Glasnik SED 1,2.

ZBORNIK TRŽIŠKEGA MUZEJA. Zbrala in uredila gradivo za 1. številko, Tržič 2000. V tej številki smo v poljudni obliki predstavili naše delo v letu 1999, zbrali vse članke in zloženke in priložili tudi program za leto 2000. V nadaljevanju smo želeli pridobiti tudi zunanje sodelavce, ki bi napisali kaj o kulturni dediščini v Tržiču, pa žal večjega odziva za sodelovanje v zborniku za leto 2001 ni bilo.

4. Pedagoška dejavnost

V organizaciji Tržiškega muzeja so si v letu 2000 obiskovalci lahko ogledali stalne zbirke v Polakovi kajži, Kurnikovi hiši, galerijske razstave v galeriji Ferda Mayerja, staro mestno jedro, od junija pa tudi novo zbirko taboriščnikov oz. internirancev 2. svetovne vojne v Podljubelju.

Vodenje skupin je skoraj v celoti opravil v. d. direktorja, ker sem bila sama zadolžena za blagajniško poslovanje in vodenje dokumentacije o obiskovalcih. Kljub vsemu smo v našem muzeju v lanskem letu sprejeli več kot sedemdeset skupin osnovnošolske in srednješolske mladine, tri skupine slepih in slabovidnih, nekaj skupin iz raznih društev in takih, ki so jih posredovale turistične agencije. Med posamezniki so prevladovali družine in nekaj zdomcev. Skupno 9422 obiskovalcev.

V septembru smo v muzejskem parku organizirali prvo muzejsko čevljsko delavnico za predšolske otroke in šolarje do 3. razreda. Delavnica, ki jo je vodila absolventka Pedagoške akademije v Mariboru, je tako navdušila učence 1., 2. in 3. razreda OŠ Lom pod Storžičem, da so na svoji šoli pripravili celo razstavo vseh izdelkov iz delavnice in izpolnili poskusni vodnik za otroke po naši čevljski zbirki.

V lanskem letu je v Tržiškem muzeju iskalo informacije o gradivu, ki ni razstavljeno, petnajst obiskovalcev. Svetovali smo jim pri pripravljanju seminarskih ali diplomskih nalog. Povečalo se je zanimanje za našo zbirko razglednic. Žal smo izgubili stranke, ki so

pri nas iskale družinske in rodbinske podatke, saj nimamo več sodelavke, ki je do konca leta 1999 skrbela za osebne fonde in zunanjim uporabnikom posredovala tovrstne informacije.

5. Izobraževanje

V letu 2000 sem se udeležila naslednjih izobraževalnih programov:

- 5.1. Muzeoforumi, strokovna predavanja v organizaciji Slovenskega muzejskega društva:
 - 5.1.1. Muzeji ob izteku 2. tisočletja – Janusov pogled, Muzeoforum, 8. 5. 2000, Cankarjev dom, Ljubljana
 - 5.1.2. Vseživljenjsko izobraževanje in muzeji, Muzeoforum, 18. in 19. 9. 2000, Cankarjev dom, Ljubljana
 - 5.1.3. Ustni viri - sestavni del zbiralne politike muzejev, Muzeoforum, 6. in 7. 11. 2000, Cankarjev dom, Ljubljana

5.2. Delavnice

Delavnica muzejskega managementa Matra, od 4. do 9. junija 2000, Zreče

5.3. Posvetovanja

- 5.3.1. VIII. posvetovanje sekcije za specialne knjižnice: Izgradnja knjižničnih zbirk: Pridobivanje in izločanje gradiva, Ljubljana 16. in 17. november 2000
- 5.3.2. Etnologija v zavesti sodobne slovenske družbe, Posvet v Novi Gorici ob 25-letnici delovanja Slovenskega etnološkega društva, sodelovala z referatom Posredovanje etnološke dediščine v Trziškem muzeju

5.4. Ogledi razstav in muzejev

Ogledala sem si vse odmevnejše muzejske razstave po Sloveniji, v tujini pa tripartitno deželno razstavo v Lienzu, Brixnu in Besenellu in Južnotirolski arheološki muzej v Bolzanu.

6. Raziskovalna dejavnost in terensko delo

Raziskovalna dejavnost je bila vezana na pisanje Zbornika ob 50-letnici glasbene šole Tržič. Ker šola nima lastnega arhiva, sem informacije iskala v posrednih arhivskih dokumentih, predvsem v Zgodovinskem arhivu Ljubljana, enota Kranj, Arhivu RS v Ljubljani in na terenu pri posameznih učiteljih.

Opravila sem tri terenske ogledе ponujenih eksponatov za muzej, in sicer v Ljubljani, Hrastniku in Tržiču.

7. Razno

7.1. Sodelovanje in vodenje korespondence med Trziškim muzejem in osrednjimi slovenskimi strokovnimi društvi

7.1.1. Skupnost muzejev Slovenije

Junija sem se udeležila delavnice o muzejskem managementu Matra 2000 v Zrečah, oktobra pa skupnega sestanka članic SMS v Piranu, kjer smo obravnavali predlog nacionalnega kulturnega programa.

7.1.2. ICOM (Mednarodni muzejski svet)

18. maja smo v Trziškem muzeju uredili informacijski pano v podhodu občinske avle, na katerem smo predstavili poslanstvo muzejev, lanskoletno temo "Muzeji za mir in harmonijo v družbi" in Valvasorjeve nagrajence za leto 2000. V Tržičanu je izšel tudi članek na to temo. O praznovanju 18. maja v Tržiču sem napisala obsežnejše poročilo v angleščini za slovenski odbor ICOM-a v Ljubljani.

Ob tej priložnosti se je pojavila tudi zamisel o 1. številki zbornika Trziškega muzeja, ki je izšel junija 2000.

7.1.3. Slovensko muzejsko društvo

V letu 2000 sem se udeležila strokovne ekskurzije na Tirolsko in v Italijo (Lienz, Brixen, Bolzano) in dveh sestankov sekcije za dokumentacijo pri SMD.

7.1.4. Slovensko etnološko društvo

Kot vodja sekcije za etnološko muzeologijo sem se v letu 2000 udeležila občnega zbora društva, za katerega sem pripravila poročilo o delu sekcije v letu 1999, marca sem s sekcijo za etnovečere pri SED soorganizirala etnovečer z dr. Gorazdom Makarovičem o načelih muzejske stroke, pripravila program za razpis na Ministrstvo za kulturo za leto 2001, organizirala 4. muzejsko delavnico v Ravnah, ki pa je žal nismo uspeli izpeljati, sodelovala v pripravi na posvet "Slovenska etnologija v zavesti sodobne družbe" v Novi Gorici in moderirala tisti del posveta, kjer so svoje referate predstavljali etnologi iz slovenskih muzejev, ter pripravila predlog in obrazložitev za Murkovo priznanje.

7.2. Drugo strokovno delo

Sodelovala sem v komisiji za zgodovinske krožke pri ZPMS. Pregledala in ocenila sem deset nalog na temo "Kako so stanovali naši predniki" in se udeležila zaključnega tekmovanja v Brežicah. Veliko časa sem porabila za administrativna in poslovna opravila: - korespondenca in razpisi na ministrstvo za kulturo, Občina Tržič, priprave poslovnikov, razna obvestila in dopisi.

V organizaciji Slovenskega etnografskega muzeja smo se odzvali tudi na projekt "Raphael - Virtual European Textile Heritage Sites' Itineraries". Izpolnila sem dva prispela vprašalnika, ki se navezuje na bogato tekstilno tradicijo Trziškega muzeja, ki v bližnji prihodnosti z obnovo celotne muzejske stavbe - Polakove kajže, načrtuje preselitev in postavitev nove tekstilne zbirke v sušilno podstrešje (zaradi tega tehničnega spomenika je bila ta stavba tudi pridobljena za muzejske namene). Hkrati smo začeli podrobno dokumentirati gradivo, ki ga že hrani naš muzej, in pripravljati poti po tekstilnih spomenikih v občini.